Försvarsutskottet

Statsrådets redogörelse om EU-politiken

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse om EU-politiken (SRR 7/2020 rd): Ärendet har remitterats till försvarsutskottet för utlåtande till stora utskottet. Tidsfrist: 31.5.2021.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- ambassadråd Outi Hyvärinen, utrikesministeriet
- biträdande avdelningschef Janne Kuusela, försvarsministeriet
- enhetsdirektör Tarja Jaakkola, försvarsministeriet
- specialsakkunnig Ilmari Uljas, försvarsministeriet
- specialsakkunnig Anna Ylöstalo, försvarsministeriet
- trafikråd Marjukka Vihavainen-Pitkänen, kommunikationsministeriet
- biträdande avdelningschef Jaro Kesänen, Huvudstaben
- planerare Markus Rahja, Huvudstaben
- äldre forskare Matti Pesu, Utrikespolitiska institutet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Inledning

(1) Statsrådets redogörelse om EU-politiken innehåller en del (4.3. Medborgarnas övergripande säkerhet), som berör EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Utskottet fokuserar i sitt utlåtande på detta frågekomplex.

(2) I redogörelsen konstateras att Europas säkerhetspolitiska omgivning under de senaste åren har präglats av kriser i närområdena, hybridpåverkan och cyberhot. Den föränderliga säkerhetspolitiska omgivningen kräver ett förutseende och övergripande tillvägagångssätt för att öka säkerheten i EU och för dess medlemsstater och medborgare. Utskottet instämmer i behovet av en övergripande strategi och konstaterar att EU:s inre enighet måste stärkas på alla sätt. Covid 19-pan-

demin har visat att man i krissituationer beklagligt ofta använder nationella lösningar i stället för att EU-länderna tillsammans skulle söka en gemensam politik på ett samordnat sätt.

(3) EU är en solidaritetssammanslutning. Detta framgår tydligt också i redogörelsen, där det konstateras att solidariteten har en stark säkerhetspolitisk betydelse för Finland. Finland bär ansvar för säkerheten i Europa tillsammans med de andra EU-medlemsstaterna, fastställs det i redogörelsen. Solidaritetsklausulen (artikel 222 i FEUF) och klausulen om ömsesidigt bistånd (artikel 42.7 i EUF) stärker unionen som säkerhetsgemenskap och ökar solidariteten mellan medlemsstaterna.

(4) Utskottet anser att det ligger i Finlands intresse att söka konkret innehåll i EU:s klausul om ömsesidigt stöd och bistånd. Utskottet påpekar att artikeln kan tolkas flexibelt. Ett konkret utslag av det var att Frankrike efter terrordåden i Paris 2015 ansökte om stöd från andra EU-länder på grundval av klausulen om stöd och bistånd och inte solidaritetsklausulen. Enligt artikeln kan man använda sig av biståndsåtgärder enligt EU:s solidaritetsklausul på grund av en terroristattack eller ett hot om en terroristattack eller en storolycka som orsakats av naturen eller människan.

(5) Ett välfungerande samarbete mellan EU och Nato ligger i Finlands intresse, konstateras det i redogörelsen. Samarbetet mellan EU och Nato ska vara nyttigt för bägge parter och kompletterande till karaktären. Utvecklandet av EU:s säkerhets- och försvarssamarbete gagnar också Nato i och med att den europeiska säkerheten och de europeiska förmågorna stärks. Särskilt nyttigt är samarbetet enligt redogörelsen i hybrid- och cyberfrågor, i frågor som anknyter till digitalisering och disruptiv teknik, såsom artificiell intelligens, samt i främjandet av militär rörlighet. Utskottet konstaterar att projektet för främjande av den militära rörligheten, som behandlas förutom inom EU och Nato också bland annat inom Nordefco, är ett mycket viktigt projekt med tanke på lämnande och mottagande av militärt bistånd. Utskottet betonar att Finland behöver ta en aktiv roll i olika forum där frågan debatteras.

(6) Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen har en betydande inverkan på EU:s militära kapacitet. Efter Storbritanniens utträde är Frankrike den viktigaste militära aktören i EU. Helhetsbilden av EU:s militära kapacitet försvagas förutom av Storbritanniens utträde ur EU också av att även om nivån på de sammanlagda försvarsbudgetarna i EU-länderna närmar sig 200 miljarder euro[1] även utan Storbritannien, är EU-ländernas militära prestationsförmåga betydligt sämre än till exempel Förenta staternas. Skillnaden förklaras inte bara av att Förenta staterna använder betydligt mer resurser för försvarsutgifter, mer än 700 miljarder dollar per år, utan också av att EU-länderna gynnar sin egen nationella produktion av försvarsmateriel. Detta har till exempel lett till att EU-länderna har ett sexfaldigt antal olika huvudvapensystem jämfört med Förenta staterna.[2] Mot denna bakgrund anser utskottet att särskilt Europeiska försvarsfonden, som syftar till att öka volymen av gemensam upphandling, är ett välkommet projekt.

1 https://eda.europa.eu/docs/default-source/brochures/2019-eda-defence-data-report.pdf
2 https://www.forbes.com/sites/niallmccarthy/2018/02/19/europe-has-six-times-as-many-weapon-systems-as-the-u-s-infographic/?sh=7f9e61a56e7a

Den strategiska kompassen

(7) EU ska godkänna den så kallade strategiska kompassen 2022. Syftet med strategin är att skapa en gemensam strategisk riktning för unionen när det gäller säkerhet och försvar och att öka måluppfyllelsen på EU-nivå på dessa områden. Utskottet konstaterar att den gemensamt utarbetade hotbedömningen är ett viktigt steg i fördjupandet av EU:s säkerhets- och försvarspolitiska samarbete. Enligt den utredning som utskottet fått varierar medlemsländernas åsikter om vad som ska ingå i den strategiska kompassen beroende på hur EU-länderna ser på sina egna säkerhets- och försvarspolitiska utmaningar. Avsikten med den strategiska kompassen är bland annat att granska den transatlantiska relationen, Förenta staternas nya förvaltning, EU:s partnerskapsnätverk och försvarsinvesteringar.

(8) Utskottet betonar att de mål som man gemensamt kommer överens om genom den strategiska kompassen ska vara realistiska och genomförbara. Om målsättningen är för ambitiös med tanke på de faktiska resurserna och den politiska viljan att driva arbetet framåt, kan den strategiska kompassen snarare försvaga än öka EU:s trovärdighet.

(9) Enligt erhållen utredning har Finland vid beredningen av den strategiska kompassen drivit på medlemsstaternas enhetlighet, partnersamarbete, behovet av att förbättra EU:s resiliens och förmågan att skydda medborgarna. För Finland är artikel 42.7 en viktig del av resiliensen. Också ny teknik och kritiska möjliggörare, såsom rymden, är viktiga för resiliensen. EU:s fördjupade försvarssamarbete förutsätter att EU:s säkerhetskultur stärks.

(10) Utskottet anser att det är viktigt att man vid de fortsatta förhandlingarna säkerställer att man genom kompassen stärker EU:s förmåga att förbereda sig och bemöta olika hotbilder, i synnerhet hybrid- och cyberhot. Med hjälp av Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot, som finns i Helsingfors, kan medlemsstaternas samarbete och beredskap utvecklas. I det fortsatta arbetet betonar utskottet också särskilt vikten av att utveckla försörjningsberedskapsarrangemangen på EU-nivå: Finland bör aktivt arbeta för att utveckla EU:s försörjningsberedskapssamarbete och samarbetsstrukturer.

Permanent strukturerat samarbete

(11) Genom Lissabonfördraget gavs EU-länderna möjlighet att intensifiera försvarssamarbetet med hjälp av permanent strukturellt samarbete (Pesco). Det permanenta strukturerade samarbetet handlar i grunden om att villiga och kompetenta unionsländer kan fördjupa sitt inbördes försvarspolitiska samarbete. Utskottet anser att det är ytterst viktigt att Pesco-projekten i princip är öppna för alla EU-länder, förutsatt att länderna uppfyller vissa kriterier för deltagande. Det flexibla Pesco-deltagandet inom EU i olika projekt skiljer sig därför avsevärt från det europeiska interventionsinitiativ som initierades på Frankrikes initiativ (EI2). Interventionsinitiativet skapades utanför unionens strukturer och det är inte öppet för alla EU-länder. Dessutom hör Storbritannien till de länder utanför EU som ingår i initiativet. Det är viktigt att försvarssamarbetet i olika sammansättningar inte skapar skiljelinjer som försvårar EU:s funktionsförmåga. Utskottet anser det vara viktigt att EI2 i framtiden integreras i unionens strukturer på ett sätt som också gör det möjligt också för Storbritannien att fortsätta att delta.

(12) EU-rådet fattade beslutet att inleda ett permanent strukturellt samarbete (Pesco) i december 2017. Pesco fungerar på två nivåer. För det första har de deltagande länderna ingått åtaganden som är förpliktande för varandra och som utvärderas regelbundet. Åtagandena gäller investeringar i försvarsmaterielbranschen, harmonisering av försvarssystemen, truppernas tillgänglighet, åtgärdande av kapacitetsbrister och europeiska materielprojekt. För det andra genomförs åtagandena genom samarbetsprojekt i vilka länderna deltar utifrån sina egna utgångspunkter.

(13) När EU:s försvarssamarbete utvecklas är det enligt redogörelsen väsentligt att medlemsstaterna uppfyller sina åtaganden för det permanenta strukturella samarbetet och att därmed sammanhängande samarbetsprojekt ger konkret mervärde. Utskottet betonar att kravet på konkret mervärde är en central dimension vid bedömningen av Finlands deltagande i Pesco. Utskottet påpekar att Finlands nätverk för internationellt försvarssamarbete efter de nya öppningarna under förra valperioden är relativt omfattande, och att Finland bör delta endast i sådan verksamhet som verkligen ger något konkret mervärde för det nationella försvaret.

(14) Utskottet anser att det är viktigt att verkställandet av Pesco effektiviseras både i fråga om förbindelser och projekt. För att målen ska nås är det viktigt att utveckla incitament och mätare som möjliggör jämförelser. Framskridandet ska följas noggrant årligen. Det är också väsentligt att i Pesco-åtagandena inkludera samarbetsområden som återspeglar förändringarna i säkerhetsmiljön, såsom att bemöta hybridhot, ny teknik, rymden och klimatförändringens konsekvenser.

(15) Inom ramen för Pesco har det hittills inletts sammanlagt 47 projekt. Finland är medlem i fyra Pesco-projekt och observatör i åtta projekt. Finland är inte ledande stat för något av Pesco-projekten. Finland är en aktiv deltagare i fältradioprojektet ESSOR, projektet för militär mobilitet, cybersäkerhetsprojektet och Twister-projektet. Twister-projektet möjliggör enligt erhållen utredning en begränsad kapacitet för rymdförsvar, eftersom det är förknippat med ett satellitbaserat system för tidig varning och övervakning mot ballistiska missiler.

(16) Utskottet konstaterar att även om den totala profilen för Finlands deltagande i det permanenta strukturerade samarbetet i sig kan anses blygsamt — i synnerhet med beaktande av betydelsen av att utveckla EU:s försvarsdimension för Finland — finns det begripliga grunder för den valda verksamhetsmodellen. Utskottet anser att det är en bra princip att vi deltar i flera projekt som observatörer: på så sätt får vi information om projektens faktiska betydelse och kan också bedöma om det i ett senare skede är ändamålsenligt att byta observatörsstatus mot aktivt deltagande.

(17) Förhoppningen är att det permanenta strukturerade samarbetet ska leda till starkare ömsesidiga åtaganden och ökad solidaritet mellan EU-länderna. Det leder också till säkerhets- och försvarspolitisk nytta för Finland. Utskottet anser det vara viktigt att ett permanent strukturellt samarbete också möjliggör regionalt samarbete. På detta sätt kan Pesco erbjuda synergifördelar med andra projekt inom det internationella försvarssamarbetet, såsom Nordefco-samarbetet.

(18) Pesco-deltagandet gör det också möjligt för länder utanför unionen att delta i processen. I slutet av 2020 fastställde Europeiska unionens råd de allmänna villkoren för att länder utanför EU undantagsvis ska kunna bjudas in att delta i enskilda projekt för permanent strukturellt samarbete. I praktiken ska projektmedlemmarna, efter det att ett tredjeland har begärt att få delta i ett visst Pesco-projekt, enhälligt komma överens om att ta med tredjeländer i projektet. Bland länderna ut-

anför EU har åtminstone Kanada, Norge och Förenta staterna uttryckt sitt intresse för att delta i Pesco-samarbetet. I början av maj 2021 godkände EU:s råd dessa länders deltagande i ett projekt för militär rörlighet inom ramen för Pesco-samarbetet.

Den årliga processen för utvärdering av försvaret CARD

(19) Enligt erhållen utredning ger den samordnade årliga granskningen av försvaret (Coordinated Annual Review on Defence, CARD) en bättre överblick över försvarsutgifterna, de nationella investeringarna och forskningen på EU-nivå. Processen syftar också till att öka öppenheten och den politiska synligheten i Europas försvarsresurser. Genom CARD-processen strävar man också efter att på ett bättre sätt identifiera resursbristerna och förenhetliga planeringen av försvarsutgifterna.

(20) I CARD-rapporterna har det framkommit att landskapet för den europeiska militära kapaciteten är splittrat, och att medlemsstaternas försvarsplanering bygger förutom på Nato-förpliktelserna i första hand på nationella intressen. De nya försvarsinitiativen har ökat samarbetet, men det är ännu svårt att bedöma deras konsekvenser. I CARD-rapporterna har man också upptäckt att finansieringen av forskning och teknologi är otillräcklig på EU-nivå. När det gäller kapacitetsuppbyggnad samt forskning och teknologi har man identifierat samarbetsmöjligheter som bedöms medföra betydande fördelar jämfört med kompetensutveckling på nationell nivå. Utskottet påpekar att medlemsländernas resurser inom den närmaste framtiden redan är bundna till nationella utvecklingsprojekt, vilket innebär att spelrummet för projekt på EU-nivå är litet. Enligt den utredning som fåtts bedöms medlemsländernas vilja att delta i multinationella projekt öka, om samarbetet stöder den nationella försvarsplaneringen, är snabbare och effektivare än de nationella åtgärderna och om den nationella försvarsindustrin drar nytta av det.

(21) Merparten av EU-länderna är också Natoländer, 21 av Natos 30 länder hör också till Europeiska unionen. Därför strävar EU:s försvarsinitiativ och försvarsstrukturer efter att beakta Natos planeringsmekanismer. Enligt utskottet kan CARD-processen inte jämställas med exempelvis en försvarsplaneringsprocess som genomförs i Nato. Nato ger medlemsländerna de truppmål och resursmål som har godkänts av organisationens politiska och militära organ och som medlemsstaterna sedan verkställer. EU:s CARD-process är inte ett sådant projekt som styr medlemsländernas försvarsplanering över nationsgränserna — det får det inte heller bli i fortsättningen.

(22) Utskottet välkomnar i sig att man även på EU-nivå på ett samordnat sätt granskar vilka resursbrister unionen har och hur de kan åtgärdas. Den nationella försvarsplaneringen ska dock alltid göras utifrån Finlands egna behov. Enligt de sakkunniga som utskottet hört beaktas CARD-processen vid utvecklandet av försvarsmaktens kapaciteter exempelvis med tanke på möjligheterna till gemensam upphandling och främjandet av den europeiska samverkansförmågan, men de slutliga valen görs utifrån nationella behov. Det här är rätt sätt att närma sig saken, menar utskottet.

(23) Utskottet konstaterar att Finland sedan 1995 har deltagit i Natos planerings- och utvärderingsprocess (Planning and Review Process, PARP). Målet med planerings- och utvärderingsprocessen är att utveckla partnerländernas militära kapaciteter och samarbetsförmåga samt beredskap att delta i bland annat militär krishantering genom de så kallade partnerskapsmålen (Part-

nership Goal, PG). Finland har för närvarande 34 partnerskapsmål. Varje partnerland deltar i partnerskapssamarbetet i den omfattning som partnerlandet själv anser vara ändamålsenligt. Enligt de experter som utskottet har hört är partnerskaps- och CARD-målen inom ramen för PARP-processen projekt som stöder varandra.

Europeiska försvarsfonden

(24) Europeiska kommissionen lade i juni 2018 fram ett förslag till förordning om Europeiska försvarsfonden (European Defence Fund, EDF). Förslaget är en del av EU:s försvarsinitiativ. Utskottet konstaterar att det är fråga om ett betydande nytt utspel, eftersom EU-budgeten nu för första gången används för att finansiera försvar.

(25) Fonden ska stödja investeringar i gemensam forskning och utveckling av försvarsmateriel och försvarsteknik. Fonden har två separata delar som kompletterar varandra. De omfattar utveckling av försvarsmateriel från och med undersökningen fram till dess att produkten eller tjänsten släpps ut på marknaden. I forskningsdelen skapar kommissionen mekanismer för att styra unionens finansiering till gemensamma forskningsprojekt på försvarsområdet. Det centrala innehållet i resursdelen är inrättandet av ett separat program för att utveckla den europeiska försvarssektorns industriella bas och öka samarbetet.

(26) Europeiska försvarsfondens budgetram för 2021—2027 — cirka 8 miljarder euro, varav 2,65 miljarder euro används för forskning och 5,3 miljarder euro för utvecklingsarbete — syftar till att öka den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft, effektivitet och innovationskapacitet genom gränsöverskridande åtgärder i medlemsstaterna. Samtidigt stöder inrättandet av fonden målet att stärka en enhetlig och öppen inre marknad i EU. De åtgärder som finansieras genom fonden täcker hela forsknings- och utvecklingscykeln för försvarsmateriel i syfte att effektivisera utnyttjandet av försvarsindustrins innovations-, forsknings- och teknologipotential och stärka EU:s strategiska autonomi.

(27) Utskottet har i sina tidigare ställningstaganden förhållit sig positivt till skapandet av en europeisk försvarsfond (se FsUU 2/2018 rd — Statsrådets strategi för inflytande i EU 2018) men ändå tydligt framfört ett krav på samarbete på ett sätt som garanterar den finländska försvarsindustrin en faktisk möjlighet att delta som jämlik partner i det försvarsindustriella samarbetet inom unionen. Utskottet hänvisar i detta sammanhang till direktivet om försvars- och säkerhetsupphandling. Lagen om sättande i kraft av direktivet trädde i kraft den 1 januari 2012 (FsUB 3/2011 rd). Det centrala syftet med direktivet var att öppna försvarsmaterielanskaffningar för konkurrens i Europa och begränsa åberopandet av artikel 346: med stöd av artikeln har medlemsstaterna kunnat avvika från reglerna för den inre marknaden med motiveringar som hänför sig till den nationella säkerheten. Utskottet konstaterar att direktivet, som varit i kraft i nästan 10 år, knappast har öppnat europeiska försvarsupphandlingar för konkurrens. Särskilt de stora EU-länderna har knappast ändrat sin egen praxis, enligt vilken upphandlingen trots försvars- och säkerhetsupphandlingsdirektivet riktas till den egna försvarsindustriella sektorn. Detta höjer avsevärt kostnaderna för försvarsupphandling[3]. Utskottet påpekar att små och medelstora EU-länder i vilket fall som helst är tvungna att rikta en betydande del av sin upphandling till utlandet.

3 Se stycke 6.

(28) Utskottet konstaterar att en konkurrenskraftig och livskraftig försvarsindustrisektor i Finland är en central del av den militära försörjningsberedskapen, vars centrala krav är förmågan att upprätthålla de kritiska vapensystemen i hemlandet. Utskottet påpekar att försvarsindustrin inte förblir livskraftig enbart genom Försvarsmaktens anskaffningar.

(29) Utskottet anser att det i Europeiska försvarsfondens fortsatta arbete är viktigt att säkerställa att gränsöverskridande samarbete är möjligt också för små och medelstora finländska försvarsindustriföretag. En annan central aspekt är att beakta de utvecklingsriktlinjer och utvecklingsprogram som gjorts upp i försvarsredogörelsen. Dessa bör beaktas fullt ut vid granskningen av eventuella nya samarbetsprojekt. Utskottet anser att särskilt utvecklingen av cyberförsvaret är ett område där det behövs nya åtgärder såväl nationellt som på EU-nivå.

(30) Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att Europeiska försvarsfonden i bästa fall kan öka samarbetet mellan olika EU-länder och företag och förbättra de europeiska företagens konkurrenskraft. För att nå detta mål krävs att Finland har klart uppställda nationella mål samt ett smidigt fungerande samarbete mellan statsrådet, Försvarsmakten och de finländska försvarsindustriföretagen. Finland bör aktivt vara med och avgöra hur samarbetsområdena ska se ut och vilka de eventuella samarbetsprojekten ska vara. Endast så kan vi skapa förutsättningar för den finländska försvarsindustrin att delta i EU:s forskningsprojekt och kapacitetsutveckling.

Sammanfattning

(31) Utvecklandet av EU:s försvarsdimension inleddes i slutet av 1990-talet. På drygt 20 år har EU skapat sig en kapacitet att agera som militär krishanteringsaktör, även om de allra mest krävande insatserna fortfarande är Nato- eller koalitionsledda. Enligt utskottet ligger EU:s mervärde som krishanteringsaktör i synnerhet i att unionen har ett betydligt mångsidigare urval av metoder än till exempel Nato. Enligt utskottets bedömning bör denna övergripande verktygslåda kunna utnyttjas bättre och effektivare än för närvarande.

(32) Finland har ända från början förhållit sig positivt till utvecklandet av EU:s försvarsdimension. Enligt utskottets bedömning har EU-försvarsinitiativens konkreta betydelse för utvecklandet av Finlands nationella försvarsförmåga dock hittills varit relativt liten. Utskottet påpekar att termen försvar i unionsländerna i det kontinentala Europa uppfattas mer allmänt än i Finland, där definitionen i första hand granskas i termer av hård säkerhet: hur samarbetet genom EU:s försvarssamarbete främjar utvecklingen av Finlands nationella förmåga att försvara sitt eget territorium.

(33) EU:s betydelse som militär aktör begränsas i betydande grad också av att största delen av EU-länderna (21/27) i sista hand sköter försvaret av sitt eget territorium genom att de är medlemmar i Nato. Unionen har inga politiska militära strukturer för militärt bistånd till sina medlemsländer, och unionen gör inte heller i likhet med Nato upp en försvarsplanering där man förbereder sig på olika militära hotbilder. Utskottet anser att det är uppenbart att de EU-länder som hör till Nato inte har vilja eller intresse att utveckla parallella arrangemang för unionen gentemot Nato. Dessutom finns det i alla EU-länder, oberoende av om de hör till Nato eller inte, endast en militär styrka för olika militära behov. Det finns alltså inga trupper som är öronmärkta bara för EU. I Finland syns denna så kallade single set of forces-princip[4] i att försvarsmaktens alla fyra lagstadgade uppgifter utförs av samma trupper.

(34) Det som sagts ovan undanröjer enligt utskottet inte det faktum att EU behöver en viss militär kapacitet som är oberoende av Nato. I och med Storbritanniens utträde ur EU kan diskussionerna om denna så kallade strategiska autonomi påskyndas i betydande grad, och Finland bör ta aktivt del i denna diskussion. EU:s utveckling som militär aktör påskyndas också av att Förenta staterna i allt högre grad har blickarna riktade mot Asien i stället för Europa och att de upplever Kina, snarare än Ryssland, som den största utmaningen. I vilket fall som helst måste Europeiska unionen i större utsträckning än tidigare själv ta ansvar för säkerheten på kontinenten, särskilt när det gäller hybridhot som inte utlöser Natos femte artikel om kollektivt försvar.

(35) Utskottet konstaterar att Förenta staternas inställning till att EU vill skapa en militär kapacitet som är oberoende av Nato ända från början har varit tudelad. Å ena sidan har Förenta staterna konsekvent önskat att de europeiska länderna ska bidra med en större militär insats, men å andra sidan har man i Washington oroat sig för att Förenta staterna som en aktör utanför unionen inte kan påverka utvecklingen av unionens försvarsdimension. Detta förklarar Förenta staternas vilja att delta i Pesco-projekt och dess stora intresse också för Europeiska försvarsfonden.

(36) Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att man med tanke på utvecklandet av Finlands nationella försvarsförmåga bör förhålla sig fördomsfritt till EU:s försvarssamarbete. I synnerhet under de senaste 3—4 åren har EU:s försvarssamarbete i betydande utsträckning fått ny fart efter en lång period av stiltje. De nya samarbetsprojekten, vare sig de genomförs inom ramen för Pesco, via projektet för militär mobilitet eller under Europeiska försvarsfondens paraply leder till att EU-länderna närmar sig varandra militärt i vilket fall som helst och att EU-ländernas ömsesidiga förståelse och förmåga till samarbete ökar. Detta fördjupade samarbete har betydelse också i kristider. Utöver konkreta resursprojekt är EU:s solidaritetsklausul och klausulen om ömsesidigt stöd och bistånd särskilt betydelsefulla arrangemang för Finland när EU:s försvarssamarbete fördjupas, och det ligger i Finlands intresse att söka konkret innehåll i dessa avtalsarrangemang.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottet föreslår

att stora utskottet beaktar det som sägs ovan.

4 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/659269/EPRS_BRI(2020)659269_EN.pdf, s. 4.

Utlåtande FsUU 3/2021 rd

Helsingfors 12.5.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ilkka Kanerva saml
vice ordförande Jari Ronkainen saf
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Timo Heinonen saml
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Eeva Kalli cent
medlem Mika Kari sd
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Kimmo Kiljunen sd
medlem Jukka Kopra saml
medlem Joonas Könttä cent
medlem Juha Mäenpää saf
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Veijo Niemi saf
medlem Erkki Tuomioja sd.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.